

SEPTEMBRIS 2026 #7 (1191)

WWW.LNS.LV

AIZVADĪTA STARPTAUTISKĀ NEDZIRDĪGO NEDĒĻA

No 21. līdz 27. septembrim aizvadīta Starptautiskā Nedzirdīgo nedēļa 2026, kuras tēma šogad bija **“Iestājoties par nedzirdīgo personu cilvēktiesībām”**. Nedēļas laikā dažādos pasākumos runājām par to, ko cilvēktiesības nozīmē nedzirdīga cilvēka ikdienā: par tiesībām uz savu valodu, pieejamu informāciju un pakalpojumiem, kvalitatīvu izglītību, kultūru un līdzdalību sabiedrībā.

Nedēļas garumā notika lekcijas “Zīmju valodas pasaulē un Baltijā” un “Kā atpazīt diskrimināciju”, tikšanās un aktivitātes skolās, radošās darbnīcas un kopienas pasākumi. Stūra mājā tika atklāts videogids zīmju valodā, ļaujot arī nedzirdīgiem apmeklētājiem iepazīt šo Latvijas vēstures daļu. Pasākumi deva iespēju gan iegūt jaunas zināšanas, gan būt kopā un stiprināt nedzirdīgo kopienu.

Šogad cilvēktiesību tēmai ir arī īpašs vēsturisks konteksts. Pasaules Nedzirdīgo federācija (WFD) atzīmē 75 gadu jubileju, un aprit 20 gadi kopš ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām pieņemšanas. Latvijā Konvencija ir spēkā jau 16 gadus.

Šajā laikā daudz kas ir mainījies arī Latvijas nedzirdīgo cilvēku dzīvē. Kā uzsver LNS prezidents Edgars Vorslovs, viens no būtiskākajiem konvencijas devumiem ir pārmaiņas izpratnē par invaliditāti un nedzirdīgu cilvēku iespējām pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā. Konvencija devusi arī būtisku impulsu praktiskām pārmaiņām – zīmju valodas tulka pakalpojumu attīstībai, pieejamākai informācijai un plašākām iespējām iegūt izglītību un piedalīties dažādās sabiedrības dzīves jomās.

Tomēr cilvēktiesības nav tikai tas, kas ierakstīts likumos un starptautiskos dokumentos. Svarīgākais ir tas, vai cilvēks šīs tiesības var izmantot. Arī šodien likumā noteiktās iespējas ne vienmēr nozīmē, ka pakalpojums un vide nedzirdīgam cilvēkam patiešām ir pieejami. Īpaši būtiska ir izglītība. Edgars Vorslovs uzsver, ka nedzirdīgiem cilvēkiem jābūt iespējai iegūt kvalitatīvu izglītību un mācīties visa mūža garumā. Taču iestāties par cilvēktiesībām nozīmē arī pašiem piedalīties to aizstāvēšanā. ANO Konvencijā nostiprinātais līdzdalības princips, ko bieži izsaka vārdiem **“Neko par mums bez mums”** atgādina, ka lēmumus, kas skar nedzirdīgus cilvēkus, nevar pieņemt bez viņu līdzdalības. To uzsver arī Edgars Vorslovs: “Lai kaut ko mainītu, mums pašiem ir jāiesaistās politikā, jārunā ar politiķiem, jāpārliecina un jāpiedāvā risinājumi. Tad mēs ļoti daudz ko varēsim panākt.”

Nedzirdīgo nedēļa ir noslēgusies, bet tās tēma nebeidzas līdz ar septembri. Iestāties par nedzirdīgo personu cilvēktiesībām nozīmē rūpēties, lai tās būtu ne tikai atzītas, bet arī īstenojamas ikdienā.

Par Nedzirdīgo nedēļas notikumiem plašāk lasiet nākamajos “Kopsolī” izdevumos!

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET

AKTUALITĀTES

LNS valdes un domes lēmumi, kā arī LNS Rīgas RB Jelgavas grupas iniciatīva sarunā ar pašvaldību. *2. lp.*

IZGLĪTĪBA

Kā jaunais mācību gads sācies skolās, kur mācās nedzirdīgi un vārdzirdīgi skolēni, un cik skolēnu un studentu šogad izmanto valsts apmaksātus zīmju valodas tulka pakalpojumus. *3. lp.*

LNS VĒSTURE

LNS muzeja krājumā saglabātās Jāņa Circeņa skolas burtnīcas atklāj, kā 20. gadsimta 30. gados mācījās nedzirdīgie bērni. *4. lp.*

ZĪMJU VALODAS TULKI

Somijas zīmju valodas tulce Mira Suomela stāsta par tulkošanu nedzirdīgiem un neredzīgiem cilvēkiem. *6. lp.*

GADA BALVA KULTŪRĀ 2025

Nedzirdīgo kopienas kora pārstāvji stāsta par dziedāšanu zīmju valodā, iegūtās balvas nozīmi un nākotnes iecerēm. *7. lp.*

VAĻASPRIEKŠ

LNS kopienas deju kolektīva vasaras nometne Zvejniekiemā un 16. sezonas sākums. *9. lp.*

SPORTS

Latvijas jaunieši pirmajās Eiropas Nedzirdīgo jaunatnes spēlēs Hannoverē izcīnījuši divas bronzas medaļas un guvuši vērtīgu starptautisko sacensību pieredzi. *10. lp.*

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBĀ

LNS VALDES LĒMUMI

2026. gada 17. septembra valdes sēdē pieņemtie lēmumi

Par zemesgabala Elvīras ielā 19, Rīgā, iegādi

Valde izskatīja jautājumu par privātpersonai piederoša 4479 m² zemesgabala iegādi. Uz zemesgabala atrodas daļa no LNS piederošās ēkas Elvīras ielā 19 un ēka Elvīras ielā 19 k-1. Lai nodrošinātu LNS ēku apsaimniekošanu un izbeigtu dalītā īpašuma situāciju, valde nolēma virzīt jautājumu izskatīšanai LNS domē.

Par SIA "LNS Surdotehniskās palīdzības centrs" budžetu

Valde pieņēma zināšanai centra 2026. gada pirmā pusgada budžeta izpildi un saskaņoja 2026. gada budžeta 1. grozījumus.

Par LNS 2026. gada budžeta 2. grozījumiem un domes sēdes sasaukšanu

Valde apstiprināja LNS 2026. gada budžeta 2. grozījumu projektu un nolēma to iesniegt LNS domei apstiprināšanai. Tāpat tika nolemts sasaukt LNS domes sēdi 25. septembrī, darba kārtībā iekļaujot jautājumus par zemesgabala Elvīras ielā 19 iegādi, budžeta grozījumiem un citām aktualitātēm.

2026. gada 23. septembra valdes sēdē pieņemtie lēmumi

Par LNS kapitālsabiedrību budžeta izpildi un grozījumiem

Valde pieņēma zināšanai SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" pārskatu par 2026. gada budžeta izpildi pirmajā pusgadā un saskaņoja uzņēmuma 2026. gada budžeta 1. grozījumus. Valde izvērtēja SIA "LNS nekustamie

īpašumi" 2026. gada budžeta izpildi pirmajā pusgadā un saskaņoja uzņēmuma 2026. gada budžeta 2. grozījumus.

LNS DOMES LĒMUMI

2026. gada 25. septembrī notika LNS domes ceturtā sēde

Par zemesgabalu Elvīras ielā 19, Rīgā

Dome izskatīja jautājumu par privātpersonai piederošā 4479 m² zemesgabala, uz kura atrodas LNS piederošās ēkas, iegādi. Dome pilnvaroja LNS valdi vienoties par zemesgabala iegādes nosacījumiem, bet LNS prezidentu Edgaru Vorslovu – pārstāvēt LNS zemesgabala iegādes procesā.

Par LNS 2026. gada budžeta 2. grozījumiem

Dome apstiprināja LNS 2026. gada budžeta 2. grozījumus. Dome arī atļāva valdei bez papildu saskaņošanas veikt finanšu pārdali starp izdevumu pozīcijām, ja izmaiņu apjoms nepārsniedz 10 %.

Teksts: Ivars Kalniņš

VAIRĀK AUDZĒKŅU UN STUDENTU IZMANTO ZĪMJU VALODAS TULKA PAKALPOJUMU

Valsts apmaksāts zīmju valodas tulka pakalpojums profesionālās pamatzglītības, profesionālās vidējās izglītības un augstākās izglītības programmu apguvei tika ieviests 2011. gada 1. septembrī. Sākotnēji tā maksimālais apjoms vienam audzēknim vai studentam bija 480 akadēmiskās stundas mācību gadā, bet 2022. gadā tas tika palielināts līdz 960 stundām. Kopš 2011. gada šo pakalpojumu izmantojošo cilvēku skaitam bija tendence samazināties, taču šajā mācību gadā tas atkal ir pieaudzis. Šajā mācību gadā pakalpojumu izmanto **31 audzēknis un studenti 13 dažādās izglītības iestādēs.**

Profesionālās pamatzglītības programmas

Smiltenes tehnikuma Alsīķu teritoriālajā struktūrvienībā mācās seši audzēkņi. Šuvēja profesiju turpina apgūt viens audzēknis, vēl viens apgūst apavu labotāja profesiju, bet trešais – pavāra palīga profesiju. Šogad mācības uzsākuši vēl trīs audzēkņi: viens programmā "Būvdarbi", bet divi – programmā "Ēdināšanas pakalpojumi".

Sociālās integrācijas valsts aģentūrā jaunajā mācību gadā mācības uzsākuši četri audzēkņi. Viens audzēknis apgūst programmu "Datorsistēmas, datubāzes un datora tīkli", divi – pavāra palīga profesiju, bet viens – programmu "Preču marķēšana un izvietošana tirdzniecības zālē".

Profesionālās vidējās izglītības programmas

Rīgas Mākslas un mediju tehnikumā trīs audzēkņi turpina mācības programmās "Būvdarbi", "Metāla mākslinieciskā apstrāde" un "Grafikas dizains" – katrā pa vienam. Savukārt šogad mācības uzsākuši vēl trīs audzēkņi: viens programmā "Komunikācijas dizains", divi – programmā "Tekstila mākslinieciskā apstrāde".

Daugavpils Stropu pamatskolas – attīstības centra programmā "Koka izstrādājumu izgatavošana" mācības uzsācis viens audzēknis. Savukārt divi audzēkņi **Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā** turpina apgūt datorsistēmu tehniķa profesiju.

Kandavas Lauksaimniecības tehnikuma Cīravas teritoriālajā struktūrvienībā mācības uzsākuši divi audzēkņi. Viens izvēlēties profesionālās izglītības programmu "Lauksaimniecība", bet otrs – "Kokizstrādājumu izgatavošana".

Imidža skolā – studijā "Unastyle" šogad mācības uzsākušas divas audzēknes.

Viena izvēlējusies apgūt friziera profesiju, bet otra – programmu "Skaistumkopšanas pakalpojumi".

Smiltenes tehnikumā viens audzēknis otro gadu apgūst veterinārārsta asistenta profesiju.

Latvijas Tālmācības profesionālajā centrā viena audzēkne gatavojas pabeigt programmu "Būvniecība un civilā celtniecība". Viena audzēkne Rīgas Stila un modes tehnikumā gatavojas pabeigt programmu "Frizieru pakalpojumi" un iegūt friziera–stilista kvalifikāciju.

Augstākās izglītības programmas

Rīgas Stradiņa universitātē divas studentes otro gadu turpina studijas maģistra programmā "Sociālais darbs". Viena studente jaunajā mācību gadā gatavojas pabeigt **Sociālās integrācijas valsts aģentūras koledžas** programmu "Zīmju valodas tulks".

Viens students jaunajā mācību gadā sācis studijas **Rīgas Tehniskajā koledžā**, kur apgūst elektrisko iekārtu speciālista profesiju. Tāpat viena studente sākusī apgūt sociālā rehabilitētāja profesiju **Latvijas Universitātes P. Stradiņa medicīnas koledžā**.

Tulku darba plānošana kļūst sarežģītāka

Par pašreizējo situāciju stāsta SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" valdes locekle Brigita Skujiņa

Šobrīd situācija ar zīmju valodas tulku nodrošināšanu izglītības programmu apguvei ir saspringta. Vienlaikus mūs priecē necerēti lielais jauniešu skaits, kuri vēlas mācīties un studēt. Jaunieši ir mūsu nākotne, un mēs vēlamies viņus atbalstīt izglītības iegūšanā.

Pašlaik mācās vairāk nekā 30 studenti vairāk nekā 20 dažādās izglītības programmās. Katram ir atšķirīgs mācību grafiks, tādēļ tulku darbu ir sarežģīti saplānot. Zīmju valodas tulku trūkst, un viņu palīdzība nepieciešama arī citās ikdienas situācijās, tostarp veselības aprūpes un nodarbinātības jautājumos.

Lai tulka pakalpojumu varētu nodrošināt pēc iespējas efektīvāk, aicinām studentus nākamās nedēļas mācību grafiku iesniegt līdz iepriekšējās nedēļas ceturtdienai. Katru piektdienu tulks operators sastāda grafiku un informē studentus par tulka pieejamību. Ja students zina, ka kādā dienā mācībās nepiedalīsies, lūdzam par to paziņot savlaicīgi. Tādējādi šajā laikā tulku būs iespējams nodrošināt citam studentam.

Aicinām studentus būt saprotošiem un izmantot arī attālināto tulkošanu, ja tā ir piemērota konkrētajām mācībām. Tas palīdz nodrošināt tulka atbalstu lielākam skaitam cilvēku laikā, kad tulku noslodze ir ļoti augsta. •

Teksts: Elfa Kesenfelde

Foto: Madara Liepiņa

JAUNAIS MĀCĪBU GADS SĀCIES AR JAUNIEM MĒRĶIEM UN IESPĒJĀM

Septembrī skolu gaiteni atkal piepildījušies ar skolēnu soļiem un satikšanās prieku. Sācies 2026./2027. mācību gads, un skolas solos atgriezušies arī skolēni ar dzirdes traucējumiem. "Kopsolī" interesējās, kā jaunais mācību gads sācies skolās, kur mācās nedzirdīgi un vājdzirdīgi skolēni, cik viņu šogad ir, kas skolās mainījies un kādi jaunumi gaidāmi.

Foto: Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas Zinību dienas svinīgais pasākums.

Valmierā – ceļā uz zināšanām, izaugsmi un sapņiem

Valmieras Gaujas krasta vidusskolā-attīstības centrā šajā mācību gadā mācās 20 skolēni ar dzirdes traucējumiem. Seši no viņiem apgūst pamatzinātnes programmu, bet 14 mācās vidusskolā. Skolotāja Inga Upesjūre uzsver, ka skola nav tikai vieta, kur mācīties. "Mūsu skola ir vieta izaugsmei, zināšanām un sapņiem. Ik dienu mēs rūpējamies, lai skolēni iegūtu ne tikai zināšanas, bet arī pārliecību par sevi, prasmes un vēlmi attīstīties. Mēs ticam, ka izglītība ir ceļš uz izaugsmi un gudrību. Tāpēc vēlamies radīt vidi, kurā bērniem ir interesanti mācīties, uzdot jautājumus, atklāt jaunas iespējas un arvien vairāk iepazīt pasauli."

Skolas mērķis ir panākt, lai līdz ar skolas beigšanu nebeigtos vēlme mācīties un jaunietis būtu gatavs turpināt izglītību un apgūt ko jaunu. "Mēs vēlamies, lai katrs skolēns pēc skolas zina, ko vēlas sasniegt. Lai ir mērķis, sapnis un ticība saviem spēkiem. Un pats svarīgākais – lai ir iespēja šo sapni piepildīt," saka I. Upesjūre.

Ēbelmuižas pamatskolā – jauni skolēni, projekti un zīmju valoda

Ar vairākiem jaunumiem mācību gadu sākusī Rīgas Ēbelmuižas pamatskola. Šogad skolas saimei pievienojušies trīs skolēni ar dzirdes traucējumiem. Kopumā skolā mācās 105 bērni, no kuriem 58 ir skolēni ar dzirdes traucējumiem. Skolotāja Justīne Smuļķēviča stāsta, ka

skola turpina iesākt un vienlaikus pievēršas jaunām iespējām. Tiek turpināta skolas vides labiekārtošana, lai tā skolēniem būtu droša, ērta un piemērota.

Skolotāji turpinās izmantot mācību līdzekļa "Saproti mani" materiālus latviešu valodas un latviešu zīmju valodas apguvei skolēniem ar dzirdes traucējumiem. Svarīga ir arī pedagogu latviešu zīmju valodas apguve. Kursi tiek saskaņoti ar Rīgas Izglītības un informatīvi metodisko centru (RIIMC).

"Erasmus+" jaunatnes līdzdalības projektu ietvaros skola sāk arī jaunu projektu "Pirms sūti – padomā!". Skola turpinās darbu, lai uzlabotu komunikāciju, mācību pieejamību un individuālo atbalstu, kā arī dalīsies pieredzē ar citām skolām.

"Skola dzīvo līdzī laikā, mainās, saglabā un kopj tradīcijas," uzsver J. Smuļķēviča.

Raiņa vidusskolā – četri skolēni ar dzirdes traucējumiem

Agnese Vilcāne informē, ka šobrīd Rīgas Raiņa vidusskolā mācās četri skolēni ar dzirdes traucējumiem – trīs 12. klasē un viens 11. klasē.

Divi jaunieši sākuši mācības Jelgavā

Šajā mācību gadā divi jaunieši ar dzirdes traucējumiem iestājušies Jelgavas Amatu vidusskolas 10. klasē. •

Lai jaunajā mācību gadā skolēniem pietiek neatlaidības mācīties, bet pedagogiem – gandarījuma par katra skolēna izaugsmi!

BIEDRA NAUDA

LNS biedra nauda par 2026. gadu ir 12 EUR, kas bija jāsamaksā līdz tekošā gada 30. septembrim.

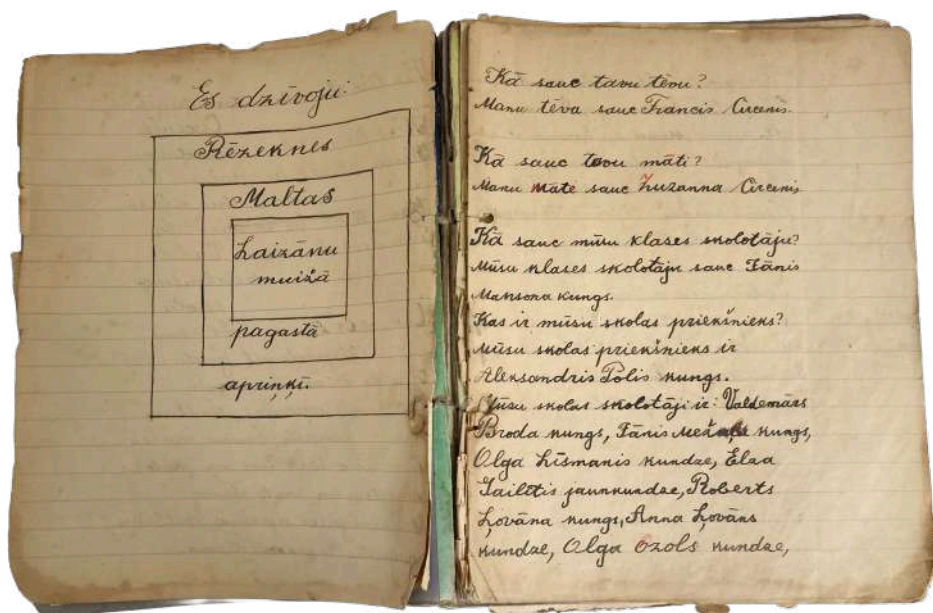
Ja biedra nauda nav samaksāta laikus, no 1. oktobra līdz 31. decembrim jāmaksā biedra nauda 12 EUR un soda nauda 2 EUR.

No 2027. gada 1. janvāra soda nauda būs 5 EUR.

Par apmaksu interesējieties savā LNS reģionālajā biedrībā.

Teksts: Līga Kotova

Foto: LNS muzeja arhīvs

STĀSTS, KO GLABĀ SENĀS BURTNĪCAS

Senās skolas burtnīcas spēj pastāstīt daudz par savu laiku: kā bērni mācījās, rakstīja un zīmēja, kādi bija mācību priekšmeti un kāda bija skolas ikdiena. LNS muzeja krājumā glabājas Jāņa Circeņa (1920–2012) skolas burtnīcas, kas ir vērtīga liecība par viņa bērnību un skolas gadiem. Tās muzejam 2020. gadā uzdāvināja viņa meita Ritma Egle.

Foto: burtnīca rakstīta glītā rokrakstā.

Burtnīcas glabājas muzeja vitrīnā un sniedz ieskatu tā laika nedzirdīgo bērnu izglītībā un mācību procesā. Laika gaitā seno burtnīcu lapas ir nodzeltējušas un kļuvušas trauslas, tomēr rūpīgais rokraksts un zīmējumi joprojām labi saskatāmi. Tolaik skolēni burtnīcās rakstīja un zīmēja ar melno tušu. Uz

burtnīcu etiķetēm redzams uzraksts "Līgatnes papīrs". Saglabājušās burtnīcas dažādiem mācību priekšmetiem: dienu grāmatai, valodas mācībai, ticības mācībai, dabas zinībām, reizināšanai, vēsturei un apkārtnes mācībai. Uz tām redzami 1935.–1937. gadā veikti ieraksti un norāde par klasi.

Burtnīcas etiķete ar ierakstu "Dienu grāmata. J. Circenis, III.b kl."

Latgales Laizānu skolas audzēkņi un pedagogi (1936).

Godīgi sakot, visas tēva burtnīcas muzejam neatdevu – dažas paturēju sev par piemiņu. Daļu nolēmu dāvināt muzejam, jo uzskatu, ka tās ir vērtīga liecība. Agrāk skolā lielu uzmanību pievērsa glīttrakstīšanai. Arī manā skolas laikā vēl bija šāda mācību stunda. Glīts rokraksts prasīja pacietību, rūpību un centību. Mūsdienās ar roku rakstām arvien mazāk, bet telefonā bieži lietojam saīsinājumus un emocijzīmes, tāpēc reizēm šķiet, ka mūsu valoda pamazām kļūst nabadzīgāka.

Autore LNS muzeja vārdā izsaka pateicību Ritmai Eglei par dāvinājumu. ●

PĀRMAIŅAS SĀKAS AR SARUNU

Pēc 24 gadiem Jelgavā pērn mainījās pilsētas vadība – ilggadējo domes priekšsēdētāju Andri Rāviņu amatā nomainīja Mārtiņš Daģis. LNS Rīgas reģionālās biedrības Jelgavas grupas vadītāja Guna Lasmane izmantoja iespēju ar jauno pilsētas vadību pārrunāt nedzirdīgajiem jelgavniekiem aktuālos jautājumus. Sarunai jau ir arī pirmie praktiskie rezultāti.

Foto (no kreisās): Katrīna Ancāne, Aigars Rublis, Lilita Gedroviča, Guna Lasmane un Mārtiņš Daģis.

Bija svarīgi pašiem uzrunāt jauno vadību

Pēc 2025. gada pašvaldību vēlēšanām 1. jūlijā par Jelgavas valstspilsētas domes priekšsēdētāju tika ievēlēts Mārtiņš Daģis. Kad LNS Rīgas RB Jelgavas grupas vadītāja un Rīgas RB valdes locekle Guna Lasmane uzzināja par vadības maiņu, viņai radās doma tikties ar jauno domes priekšsēdētāju. “Gribēju pārrunāt jautājumus, kas ir svarīgi mūsu Jelgavas grupas biedriem un citiem nedzirdīgajiem jelgavniekiem. Man šķita būtiski pašiem izrādīt iniciatīvu un pastāstīt par savām vajadzībām,” stāsta Guna.

Sākotnēji tikšanās bija plānota 2026. gada jūnija beigās, taču dažādu apstākļu dēļ tā tika pārcelta un notika 28. jūlijā Jelgavas valstspilsētas domes ēkā. No LNS uz turieni devās Guna Lasmane un LNS Rīgas RB valdes locekle Lilita Gedroviča. Ar viņām tikās domes priekšsēdētājs Mārtiņš Daģis, domes priekšsēdētāja vietnieks sociālo lietu, veselības aizsardzības, kultūras, izglītības un sporta jautājumu programmā Aigars Rublis un domes priekšsēdētāja padomniece komunikācijas jautājumos Anna Pierhuroviča.

No telpām līdz informācijas piekļūstamībai

Viena no sarunas tēmām bija par iespējām nākotnē sadarbībā ar

pašvaldību īstenot projektus un bez maksas piedalīties veselību veicinošās aktivitātēs, piemēram, apmeklēt baseinu un sporta nodarbības. Tika pārrunāta arī telpu pieejamība LNS Jelgavas grupas aktivitātēm un tas, ko pilsētā vēl būtu nepieciešams uzlabot, lai vide un pašvaldības sniegtā informācija būtu piekļūstamāka nedzirdīgajiem.

Īpašu uzmanību Guna pievērsa pašvaldības informācijai sociālajos tīklos. Jelgavas domes priekšsēdētājs regulāri video formātā uzrunā pilsētas iedzīvotājus, taču šī informācija nedzirdīgajiem ne vienmēr bija pieejama. “Es jautāju – kāpēc šiem video nav subtitru vai tulkojuma zīmju valodā? Ja pašvaldības vadītājs sniedz iedzīvotājiem svarīgu informāciju, arī nedzirdīgajiem ir jābūt iespējai to saņemt,” uzsver Guna. Tiešraīžu piekļūstamībai piemērotākais tehniskais risinājums vēl tiek meklēts. Viena no apspriestajām iespējām ir nodrošināt tulkojumu zīmju valodā.

Pirmās pārmaiņas jau redzamas

Guna īpaši priecājas, ka saruna nav palikusi tikai pie solījumiem. Pēc tikšanās pašvaldības sociālo tīklu kontos publicētajiem informatīvajiem video arvien biežāk tiek pievienoti subtitri. To nozīmi viņa īpaši izjuta 22. augustā, kad Latvijā plosījās vētra un bija svarīgi operatīvi sekot informācijai par situāciju

pilsētā.

“Priecājos, ka priekšsēdētāja publicētajos video bija subtitri. Es varēju saprast, kas notiek un kāda ir situācija Jelgavā. Īpaši svarīgi tas ir šādās situācijās, kad informācijai jābūt pieejamai visiem iedzīvotājiem. Tad tiešām sajutu, ka mūsu sarunai ir rezultāts,” saka Guna.

Nākamās ieceres

Tikšanās laikā radusies arī jauna iecere – Jelgavā organizēt īsu zīmju valodas apmācību kursu. Pašvaldības pārstāvji šo ideju novērtējuši pozitīvi un pauduši gatavību palīdzēt projekta sagatavošanā. Gunai šī tikšanās vēlreiz apliecinājusi, cik būtiska ir pašu nedzirdīgo iniciatīva. “Pamazām, maziem soļiem, mēs varam veicināt piekļūstamību. Ir svarīgi pašiem būt aktīviem un runāt par problēmām un savām vajadzībām. Kā gan citi par tām uzzinās, ja mēs paši par tām nestāstīsim?”

MĀKSLAS MUZEJĀ ATGRIEŽAS EKSKURSIJAS AR ZĪMJU VALODAS TULKOJUMU

Latvijas Nacionālais mākslas muzejs atsācis ikmēneša atvērtās ekskursijas ar tulkojumu zīmju valodā.

Ekskursijas notiek katrā mēneša otrajā svētdienā plkst. 12.00, piedāvājot iepazīt vizuālās mākslas pasauli un muzeja aktuālās izstādes.

Ekskursiju laikā muzejpedagoga stāstījums tiek tulkots zīmju valodā, tādējādi nodrošinot plašāku kultūras un informācijas pieejamību nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem apmeklētājiem. Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama, un par ekskursiju nav jāmaksā papildu dalības maksa.

Plašāka informācija par ekskursijām pieejama Latvijas Nacionālā mākslas muzeja tīmekļvietnē:

[Spied šeit](#)

TULKA DARBS NEDZIRDĪGO UN NEREDZĪGO PASAULĒ – VAIRĀK NEKĀ TIKAI TULKOŠANA

30. septembrī atzīmējam Starptautisko tulkošanas dienu, tāpēc šoreiz ielūkosimies kādā īpašā zīmju valodas tulka darba jomā. Kā notiek tulkošana cilvēkam, kurš vienlaikus ir gan nedzirdīgs, gan neredzīgs? Šajā darbā ar valodas zināšanām vien nepietiek – tulkam jāprot pielāgoties, aprakstīt apkārt notiekošo, izmantot pieskārienus un reizēm pat kļūt par cilvēka “acīm”. Par savu 25 gadu pieredzi šajā neparastajā un daudzpusīgajā profesijā stāsta Somijas zīmju valodas tulce Mira Suomela.

Tulkošanas pakalpojumi Somijā

Somijā nedzirdīgiem cilvēkiem gadā tiek piešķirtas 180 tulkošanas pakalpojuma stundas, savukārt nedzirdīgi un neredzīgi cilvēki saņem 360 stundas. Ja nepieciešams, iespējams pieteikties arī papildu stundām, un šādi pieprasījumi gandrīz vienmēr tiek apstiprināti. Tulka pakalpojumi klientiem ir bez maksas. Līdz ar to tulki bieži kļūst par neatņemamu klientu dzīves sastāvdaļu – no bērnības līdz pat vecumdienām.

Pēc Miras domām, šis darbs ievērojami atšķiras no citiem zīmju valodas tulkošanas veidiem, jo tas prasa ne vien valodas prasmes, bet arī spēju pielāgoties, sadarboties un kļūt par cilvēka atbalstu ikdienas situācijās.

Katram sava komunikācijas pieeja

Nedzirdības un neredzības spektrs ir ļoti plašs, tāpēc arī komunikācijas un tulkošanas metodes katram klientam ir atšķirīgas. Mira stāsta, ka tulkam jāspēj ātri pielāgoties dažādām situācijām un nepieciešamības gadījumā pat tulkošanas sesijas vidū mainīt komunikācijas veidu. Piemēram, var mainīties apgaismojums, attālums starp klientu un tulku vai klienta redzes uztvere. Situācijās, kad zīmju valodu vairs nav iespējams pilnvērtīgi uztvert, tiek

izmantotas taktilās zīmes – komunikācija ar pieskārienu palīdzību. Tādēļ tulkam nepieciešama liela elastība un spēja ātri reaģēt uz izmaiņām.

Liela nozīme ir arī tulka apģērbam. Nedzirdīgo un neredzīgo tulkam bieži jāizvēlas vienkāršs apģērbs, lai klientam būtu vieglāk uztvert zīmes. Lai gan piemērotākā krāsa var atšķirties atkarībā no klienta vajadzībām, melns apģērbs parasti tiek uzskatīts par drošāko izvēli.

Tulks kā klienta “acis”

Tulks nedzirdīgam un neredzīgam cilvēkam nav tikai valodas starpnieks. Ļoti bieži viņš kļūst arī par klienta “acīm”. Tulki apraksta apkārtni, cilvēkus, notikumus, emocijas un darbības. Viņi palīdz orientēties telpā un rūpējas par klienta drošību, pamatot iespējamās šķēršļus vai apdraudējumus gan uz zemes, gan virs galvas. Sociālās situācijās tiek izmantotas arī haptiskās zīmes.

Haptiskā komunikācija ir informācijas nodošana ar pieskārieniem, piemēram, uz muguras, rokas vai pleca. Ar īpašiem signāliem iespējams pastāstīt par apkārt notiekošo, cilvēku reakcijām, emocijām vai kustību. Tā papildina zīmju valodu un palīdz nedzirdīgam un neredzīgam cilvēkam labāk uztvert apkārtni.

Tulki izmēģina haptisko komunikāciju.

Tulkošana notikumu centrā

Somijā ilgstošākos tulkošanas uzdevumos bieži strādā divi tulki, kas ļauj klientam nodrošināt pilnvērtīgāku pieredzi. Piemēram, tulkojot hokeja spēles, viens tulks zīmju valodā skaidro spēles gaitu un notikumus laukumā, savukārt otrs ar taktiliem zīmējumiem uz muguras attēlo ripas kustību, spēles tempu un arēnas atmosfēru. Ar pieskārienu palīdzību iespējams nodot pat līdzjutēju emocijas un uzvaras sajūtu. Kā skaidro Mira, šādā darbā būtiska nozīme ir improvizācijai, jo ne visām situācijām pastāv standartizētas zīmes.

Tulki savā starpā regulāri apspriež, kas izdries veiksmīgi un ko iespējams uzlabot, lai klientam sniegtu pēc iespējas pilnīgāku pieredzi. Tulkojot nedzirdīgam un neredzīgam cilvēkam, svarīgi justies komfortabli ar fizisku kontaktu un informācijas nodošanu, izmantojot pieskārienus. Piemēram, sporta nodarbībās dažkārt vienīgais veids, kā parādīt jaunu kustību, ir ļaut klientam sajūt tulka ķermeņa kustības. Bieži vien tulkam jāatrodas pašā notikumu centrā. Nepietiek stāvēt malā un tikai tulkot – sporta aktivitātēs, peldbaseinā vai citās situācijās tulkam jāiesaistās un aktīvi jāseko līdz notiekošajam.

Mira Suomela uzsver, ka darbs ar nedzirdīgajiem un neredzīgajiem cilvēkiem ir ne tikai izaicinošs, bet arī ļoti iedvesmojošs un nozīmīgs. Neskatoties uz darba sarežģītību, viņa cer turpināt strādāt šajā profesijā vēl daudzus gadus – iespējams, pat līdz pensijai. •

GADA BALVAS KULTŪRĀ IEGUVĒJS – NEDZIRDĪGO KOPIENAS KORIS

Dziesma vieno, iedvesmo un rada piederības sajūtu. Tieši tāpēc Nedzirdīgo kopienas koris nepilna gada laikā ir kļuvis par nozīmīgu LNS kultūras dzīves sastāvdaļu. Šogad ieguldītais darbs tika novērtēts ar LNS gada balvu nominācijā “LNS Gada balva kultūrā 2025”. Kas koristus iedvesmo, kā viņi jutās, saņemot šo apbalvojumu, un ko koris viņiem nozīmē ikdienā? Par to stāsta paši kora dalībnieki, diriģente Brigita Skujiņa un koordinators Ivars Kalniņš.

Koris – vairāk nekā dziedāšana

Koristu atbildēs ir skaidri jūtams, ka koris viņiem nozīmē daudz vairāk nekā tikai dziesmu apgušana un izpildīšana. Gandrīz visi uzsvēra prieku būt kopā, draudzību, savstarpēju atbalstu un iespēju izpaust emocijas, dziedot zīmju valodā. Vairāki atzina, ka koris palīdz atslābināties pēc darba, gūt iedvesmu un justies piederīgiem saliedētam kolektīvam. Daces Boždānes teiktais ir ļoti trāpīgs: “Koris ir vairāk nekā ģimene.” Īpaši spilgtas atmiņas koristiem ir par trīs vakaru Ziemassvētku koncertu Anglikāņu Svētā Pestītāja baznīcā Rīgā kopā ar dzirdīgo kori “BALSIS”. Koristi šo uzstāšanos raksturo kā skaistu, svētīgu un neaizmirstamu. Daudzi pieminēja arī uzstāšanos Mežaparkā, kur Dziesmu svētku estrādē tika izpildīta “Saulē, Pērkon, Daugava”, kā arī citus nozīmīgus pasākumus ārpus LNS. Saņemot LNS Gada balvu kultūrā, vairums koristu jutušies ļoti patīkami pārsteigti un lepnī. Savukārt Aldim Adamsonam bijusi nojauta, ka LNS koris saņems šo titulu. Koristi uzsvēra, ka šī balva ir novērtējums kopīgi ieguldītajam darbam, regulāriem mēģinājumiem un

vēlmei attīstīties. Daudzi īpaši pateicās diriģentei Brigītai Skujiņai par ieguldīto darbu un dzirdīgā kora “BALSIS” diriģentam Intam Teterovskim par sadarbību un uzticēšanos. Koristi vienprātīgi aicina arī citus nedzirdīgos interesentus nebaidīties pievienoties korim. Viņi uzsver, ka nav jābūt profesionālam melodeklamētājam – galvenais ir vēlme dziedāt, būt kopā ar citiem un ar lepnumu izpausties zīmju valodā. Korī iespējams iegūt jaunus draugus, skaistas emocijas un neaizmirstamus piedzīvojumus. Ieva Vankina piebilda: “Nāciet visi, neatkarīgi no vecuma. Mēs mīlam un cienām viens otru.” Domājot par nākotni, koristi pauž cerību, ka koris turpinās augt, uzņemot jaunus dalībniekus, un kļūs arvien atpazīstamāks gan Latvijā, gan ārpus tās. Dace Vingre norāda uz praktisku kora vajadzību: “Ceru, ka mums būs vienādi apģērbi.” Koristi sapņo par dalību starptautiskos festivālos, kopīgos koncertos ar citiem korim un iespējām arvien plašāk popularizēt zīmju valodu un nedzirdīgo kultūru.

No idejas līdz gada balvai

Nedzirdīgo kopienas kora koordinators Ivars Kalniņš atzīst, ka ideja par kori dzima pēc festivāla “Homo Novus”, kad kļuva skaidrs, ka tik skaistam projektam nevajadzētu beigties ar šo festivālu. Pamazām radās doma veidot pastāvīgu kori, un šī iecere pārtapa realitātē. Būdam LNS valdē, Ivars jau iepriekš zināja gada balvas balsojuma rezultātus, tomēr tas nemazināja viņa emocijas. Gluži pretēji – balvas pasniegšanas brīdis viņam bijis īpašs un aizkustinošs. “Balvas pasniegšanas brīdī biju ļoti emocionāls. Bija grūti teikt runu, jo apzinājos, ka šī balva pienākas arī man kā kora dalībniekam,” to stāstot, Ivars sirsnīgi iesmejas. Viņš uzsver, ka šis novērtējums pieder visam korim un ikvienam tā dalībniekam.

Atskatoties uz pirmo darbības gadu, Ivars lepojas ar to, ka koris uzstājās ārpus nedzirdīgo kopienas plašākai sabiedrībai. Viņaprāt, tā ir lieliska iespēja parādīt, cik skaista, izteiksmīga un mākslinieciski bagāta ir zīmju valoda. Par nozīmīgu atbalstu viņš uzskata arī kora “BALSIS” diriģentu Intu Teterovski, kurš palīdzējis korim nonākt uz skatuve un iedrošinājis tiekties uz aizvien augstākiem mērķiem. Runājot par nākotni, Ivars pauž cerību, ka koris pievienosies jauni koristi. Viņš uzsver, ka kora attīstība ir atkarīga no pašu koristu atsaucības, pacietības un vēlmes pilnveidoties. Viņš no sirds pateicas ikvienam koristam par ieguldīto darbu, laiku un neatlaidību, jo, tieši pateicoties kopīgam entuziasmam, koris ir kļuvis tāds, kāds ir šodien.

Dirīģentes skatījums: kora spēks ir koristos

Arī LNS kora diriģentei Brigitai Skujiņai ziņa par gada balvu bijusi ļoti saviļņojoša. Uzzinot par apbalvojumu, viņa vispirms domājusi par koristiem – par laiku, ko viņi veltījuši mēģinājumiem, drosmi kāpt uz skatuves un prieku, ar kādu viņi dziesmas izstāsta zīmju valodā. Koris vēl ir jauns, tāpēc šāds novērtējums ir ļoti nozīmīgs. Brigita uzsver, ka tā ir visa kora kopīga balva, un priecājas, ka ieguldītais darbs ir pamanīts.

Kora panākumu pamatā, viņasprāt, ir paši koristi un viņu patiesā vēlme dziedāt zīmju

valodā. Koris radies no vēlmes būt kopā, radoši izpausties un vienlaikus ļaut arī citiem iepazīt nedzirdīgo kultūru. Katrs korists ir citāds, un tieši tā ir viena no kora lielākajām bagātībām. Strādājot pie jaunas dziesmas, visi kopīgi meklē, kā precīzāk izteikt tās domu, pamana nianšes un palīdz cits citam. Dziesmas doma tiek izstāstīta ne tikai ar zīmēm, bet arī ar sejas izteiksmi un kustībām. Uz skatuves dziesma pārtop kopīgā stāstā, kurā vienlaikus saglabājas arī katra korista personība.

Koris regulāri uzstājas LNS Rīgas RB un LNS Kopienas centra rīkotajos

pasākumos. Īpaši nozīmīgas ir iespējas uzstāties ārpus LNS vides un ar dziesmām zīmju valodā iepazīstināt plašāku dzirdīgo sabiedrību. Sirsnīga sadarbība ar jauniešu kori “BALSIS” devusi iespēju uzstāties plašākas auditorijas priekšā. Brigita uzsver, ka katra uzstāšanās korim ir svarīga. Koristi dzied, lai radītu prieku sev un dalītos tajā ar citiem, bet īpašu gandarījumu Brigitai sagādā viņu lepnums un prieks pēc uzstāšanās.

Koris vēlas turpināt mēģinājumus, papildināt repertuāru ar jaunām dziesmām zīmju valodā un gatavoties nākamajiem koncertiem. Koris arī gaida jaunus dalībniekus – ikvienu, kurš vēlas dziedāt zīmju valodā un iekļauties kolektīvā.

Viens no Brigitas nākotnes sapņiem ir nedzirdīgo jauniešu koris. Jaunieši ir kopienas nākotne, un viņai šķiet svarīgi radīt vietu, kur viņi varētu satikties ar savējiem, radoši izpausties un stiprināt saikni ar zīmju valodu un nedzirdīgo kultūru. Brigita arī vēlas kādreiz īstenot skatuves uzvedumu, kurā zīmju valoda, mūzika un kustība savienotos vienā stāstā. Tā būtu lieliska iespēja nedzirdīgajiem māksliniekiem pilnvērtīgi izpaust savu valodu un kultūru, bet nedzirdīgajiem un dzirdīgajiem skatītājiem – piedzīvot šo stāstu kopā. •

Teksts: Laura Zeltiņa, Deaf Academics Conference (DAC) 2025

2027. GADĀ VIĻNĀ NOTIKS STARPTAUTISKĀ NEDZIRDĪGO AKADĒMISKĀS VIDES PĀRSTĀVJU KONFERENCE

No 2027. gada 26. līdz 28. augustam Viļņā, Lietuvā, notiks starptautiskā *Deaf Academics Conference* (DAC 2027) – konference, kas pulcē nedzirdīgos akadēmiskās vides pārstāvjus no dažādām pasaules valstīm.

Deaf Academics Conference (DAC) parasti notiek reizi divos gados, un tās pirmsākumi meklējami 2002. gadā. Konferences galvenā mērķauditorija ir nedzirdīgi pētnieki un zinātnieki, augstskolu mācībspēki, doktoranti un studenti, kuri darbojas vai vēlas darboties akadēmiskajā un pētniecības vidē. Konference ir atvērta arī citiem interesentiem, kuru profesionālā darbība vai intereses saistītas ar nedzirdīgo studijām, zīmju valodām, augstāko izglītību un pētniecību.

DAC dalībniekiem sniedz iespēju prezentēt savus pētījumus, iepazīties ar citu valstu pētnieku darbu, apmainīties ar profesionālo pieredzi un veidot

starptautiskus kontaktus. Konferencēs uzmanība tiek pievērsta arī izaicinājumiem, ar kuriem nedzirdīgi cilvēki saskaras augstākajā izglītībā un akadēmiskajā karjerā, kā arī iespējām šajā vidē.

Iepriekšējo konferenču tēmas bijušas daudzveidīgas. DAC 2025 notika 2025. gada 4.–8. jūnijā Hjūstonā, ASV. Programmā tika aplūkotas ļoti dažādas tēmas: nedzirdīgo mācībspēku pieredze augstākās izglītības iestādēs, nedzirdīgo un vājdzirdīgo pētnieku grūtības augstākajā izglītībā Japānā, nedzirdīgu doktoranšu pieredze un akadēmiskās karjeras izaicinājumi, nedzirdīgo izglītība, zīmju valodu pētniecība, mākslīgais

inteleks un zīmju valodas vienlīdzība tehnoloģijās, kā arī nedzirdīgo un neredzīgo (*DeafBlind*) cilvēku valodas un komunikācijas pētniecība un *Protactile* – taustē balstītas valodas un komunikācijas – attīstība un izpēte.

Šādas konferences nozīme nav tikai zināšanu un pētījumu apmaiņā. Tā sniedz iespēju veidot starptautisku sadarbību. Viens no starptautiskās sadarbības piemēriem ir organizācija “Atomic Hands”, kuru izveidoja divas nedzirdīgas zinātnieces pēc ideju apmaiņas 2017. gada DAC konferencē. Organizācijas mērķis ir veicināt nedzirdīgo cilvēku iesaisti un piekļuvi zinātnē, tehnoloģijām, inženierzinātnēm un matemātikai (STEM).

Detalizēta informācija par DAC 2027 programmu, referātu pieteikšanu, dalības maksu un reģistrāciju vēl tiks publicēta. •

Plašāka informācija par *Deaf Academics Conference* un DAC 2027:

www.academia.unusualverse.com

Teksts: Aldis Ādamsons

Foto: Alda Ādamsona personīgais arhīvs

TRĪS DIENAS DEJĀ UN DABĀ

Šovasar LNS kopienas deju kolektīvs devās uz trīs dienu deju nometni "Dejot prieks dabā un vidē – ritms, kustība, prieks!". Šoreiz nometne sākās mazliet neparasti – dejotāji iepriekš nezināja, kurp dosies. Trīs dienās netrūka deju, pārgājienu, radošu uzdevumu un kopā būšanas. Nometnē tika atklāta arī kolektīva 16. deju sezona.

Galamērķis – pārsteigums

Vienīgais, ko dejotāji zināja pirms nometnes, bija tikšanās vieta – pie lielā pulksteņa Rīgas Centrālajā stacijā. Tur visi satikās, taču galamērķis vēl netika atklāts. Ar priecīgu satraukumu kolektīvs devās ceļā ar vilcienu, un tikai brauciena laikā pamazām kļuva skaidrs, ka šīs vasaras piedzīvojums ved uz Zvejniekciemu.

No Zvejniekciema stacijas līdz naktsmītnei bija aptuveni 35 minūšu gājiens. Apkārt – mežs, klusums un svaigs gaiss, kas jau nometnes sākumā ļāva izrauties no ierastās ikdienas. Pirmās dienas vakarā dejotāji devās uz jūru vērot saulrietu. Jūras plašums, saulrieta gaisma un mierīgā vakara noskaņa kļuva par skaistu pirmās nometnes dienas noslēgumu.

Sešas pieturas un seši radoši uzdevumi

Otrajā dienā kolektīvs devās lielā pārgājienā gar jūras krastu. Maršrutā bija sešas pieturas. Katrā no tām dejotājiem bija jāizvēlas kāda tēma, kas viņus uzrunāja, un jāizdomā, kā to izteikt ar deju un kustību. Uzdevums prasīja ne tikai

dejotprasmi, bet arī radošumu, drosmi un sadarbību. Katrs varēja piedāvāt savu ideju. Tās apvienojot, pamazām veidojās viens stāsts.

No kreisās: Ingrīda Pisarenko, Maiga Elbrote, Juris Elbrots, Dace Jelagina, Vineta Cakule, Astra Trusova, Ilona Liniņa, Aldis Ādamsons un Dzintra Jansone.

Pēc pārgājienu dejotāji devās uz Zvejniekciemu, kur ieturēja kārtīgas siltas pusdienas. Pēc atpūtas visi atgriezās naktsmītņā, un katrai komandai bija jāparāda savs kopīgi izveidotais deju priekšnesums, kurā bija apvienots visu sešu pieturu laikā paveiktais.

Sākas 16. deju sezona

Otrās dienas vakarā īpašā noskaņā tika atklāta kolektīva 16. deju sezona. Pēc aktīvās dienas pienāca laiks mierīgākam vakaram – sarunām, smiekliem un kopā būšanai. Trešā nometnes diena bija veltīta sarunām un pārdomām. Dejotāji kopīgi pārrunāja, kas nometnē paticis, kas paticis mazāk, ko gribētos izmēģināt nākamajā reizē un kādas idejas varētu īstenot turpmāk. Tika nolemts, ka arī turpmāk nometni varētu rīkot katru gadu citā vietā, kopā iepazīstot jaunas Latvijas vietas, dabu un kultūru.

Pēc tam bija laiks doties atpakaļ uz vilcienu. Mājupceļā līdzī tika vests ne tikai nogurums pēc trim aktīvām dienām, bet arī prieks, enerģija un atmiņas par kopā piedzīvoto.

Deju nometne bija noslēgusies, bet kolektīva 16. sezona tikai sākusies. ●

Kolektīvs aicina savā pulkā jaunus dalībniekus.

Deju mēģinājumi notiek LNS Kopienas centrā, Elvīras ielā 19, Rīgā, katru trešdienu plkst. 17.30.

Laipni aicināti pievienoties mūsu deju saimei!

17. - 23. 08. 2026 Hannover, Vācija

EIROPAS NEDZIRDĪGO JAUNATNES SPĒLES

LATVIJAS JAUNIEŠI PIRMAJĀS EIROPAS NEDZIRDĪGO JAUNATNES SPĒLĒS HANNOVERĒ

No 17. līdz 23. augustam Vācijas pilsētā Hannoverē norisinājās pirmās Eiropas Nedzirdīgo jaunatnes spēles (*European Deaf Youth Games – EDYG*). Šīs spēles ir Eiropas Nedzirdīgo sporta organizācijas (EDSO) iniciatīva, bet to norisi Hannoverē nodrošināja Vācijas Nedzirdīgo sporta federācija (*Deutscher Gehörlosen-Sportverband – DGSV*) sadarbībā ar EDSO.

EDYG sniedz Eiropas nedzirdīgajiem bērniem un jauniešiem iespēju iegūt pirmo nopietno starptautisko sacensību pieredzi, pārbaudīt spēkus konkurencē ar citu valstu jaunajiem sportistiem un veidot jaunus kontaktus un draudzības. Šīs spēles veicina valstu savstarpējo sadarbību un komandas garu, kā arī var būt nozīmīgs pakāpiens jauno sportistu ceļā uz lielākām starptautiskām sacensībām, tostarp Nedzirdīgo olimpiskajām spēlēm (*Deaflympics*). Spēļu programmā bija iekļauti deviņi sporta veidi, un Latvijas pārstāvji startēja četros – peldēšanā, orientēšanās sportā, badmintonā un vieglatlētikā. Latvijas delegācijas sastāvā Hannoverē bija seši sportisti: Oliveris Uzors, Tīna Siliņa, Evelīna Baikova, Alise Šablovska, Karļina Mūrniece un Daniels Mačis. Delegācijas pārstāvji bija Alma Stroža un Sergejs Soklakovs. Spēļu atklāšanas ceremonijā Latvijas karogu leņķi nesa vieglatlēts Daniels Mačis.

Divas medaļas orientēšanās sportā

Orientēšanās sacensībās Latviju pārstāvēja Tīna Siliņa un Evelīna Baikova. Sprinta distancē, kas bija 1,9 kilometrus gara un kurā bija 12 kontrolpunkti, Evelīna Baikova distanci veica 33 minūtēs un 31 sekundē un izcīnīja trešo vietu, bet Tīna Siliņa ar rezultātu 41 minūti un 34 sekundes ierindojās ceturtajā vietā. Savukārt orientēšanās labirinta sacensībās laikapstākļi sportistes nelutināja – gandrīz visu laiku stipri lija –, un sacensības ievilkās līdz pat vakaram. Arī šajās sacensībās Latvijai izdevās tikt pie medaļas – Tīna Siliņa izcīnīja trešo

vietu, distanci veicot 9 minūtēs un 48 sekundēs. Evelīna Baikova ar rezultātu 12 minūtes un 53 sekundes ierindojās piektajā vietā.

Personīgie rekordi peldbaseinā

Peldēšanā Latviju pārstāvēja Karļina Mūrniece, kura Hannoverē uzlaboja savus personīgos rekordus trīs distancēs. Simts metru brīvā stila distancē Karļina finišēja ar rezultātu 1:37,10, piecdesmit metru brīvā stila distancē – 40,67 sekundēs, savukārt piecdesmit metru peldējumā uz muguras sasniedza rezultātu 51,76 sekundes. Dalība starptautiskā mēroga sacensībās Karļinai bija vērtīga pieredze un iespēja salīdzināt savus spēkus ar vienaudžiem no citām Eiropas valstīm.

Vērtīga pieredze badmintonā

Badmintona turnīrā Latviju pārstāvēja Oliveris Uzors un Tīna Siliņa. Oliveris spēkus izmēģināja vienspēlēs, kur ierindojās dalītajā 9.–12. vietā. Dubultspēlēs viņš startēja kopā ar Igaunijas sportistu Sanderu Saviru (*Sander Savir*) un izcīnīja piekto vietu. Arī Tīna Siliņa vienspēļu turnīrā ierindojās dalītajā 9.–12. vietā, bet jauktajās dubultspēlēs Latvijas sportisti šoreiz nepiedalījās. Abiem mūsu jaunajiem badmintonistiem šīs bija ļoti vērtīgas sacensības, kas deva iespēju izjust starptautiska turnīra atmosfēru un saprast, pie kā vēl jāstrādā treniņos.

Sīva konkurence vieglatlētikā

Vislielākā konkurence bija vieglatlētikā – dažādās disciplīnās piedalījās 58 sportisti no 16 valstīm. Īpaši veiksmīgi Latvijas

komandai veicās tāllēkšanā. Evelīna Baikova aizlēca 4,05 metrus un izcīnīja ceturto vietu. Līdz bronzas medaļai viņai pietrūka tikai viens centimetrs. Evelīna startēja arī skriešanas disciplīnās – 100 metru skrējienā ar rezultātu 14,68 sekundes viņa ieņēma sesto vietu, bet 200 metru distancē ar rezultātu 31,47 sekundes – septīto vietu.

Alise Šablovska tāllēkšanā sasniedza 3,91 metrus, ierindojoties piektajā vietā. Viņa ieņēma arī sesto vietu 100 metru skrējienā ar rezultātu 15,24 sekundes un septīto vietu 300 metru distancē ar rezultātu 53,19 sekundes. Gan 100 metru skrējienā, gan tāllēkšanā Alise sasniedza jaunu personīgo rekordu.

Danielam – smags pārbaudījums

Mūsu sprinterim Danielam Mačim šīs spēles diemžēl nesa arī smagu pārbaudījumu. Pēc 100 metru pusfināla, kurā Daniels uzrādīja rezultātu 13,06 sekundes, viņš devās uz 400 metru distances startu. Tehnisku problēmu dēļ pie starta blokiem skrējienā izdevās sākt tikai ar trešo mēģinājumu. Aptuveni 250. metrā Daniels guva kājas traumu – sastiepa augšstilba aizmugurējo muskuli. Drošības apsvērumu dēļ viņš skrējienā neturpināja un vēlāk izstājās arī 200 metru distancē.

Sports vieno pāri valstu robežām

Viens no spilgtākajiem notikumiem jauniešiem bija neoficiālā 4×100 metru jauktā stafete, kurā vienā komandā tika apvienoti dažādu valstu sportisti. Šis skrējienā atspoguļoja EDYG galveno ideju – ne tikai sacensties, bet arī iepazīt citam citu, sadarboties un veidot draudzību pāri valstu robežām. Spēles beidzās ar noslēguma ceremoniju un kopīgu ballīti. Pozitīvu atmosfēru radīja pazīstamais nedzirdīgais mākslinieks *Signmark*, bet par muzikālo noskaņu rūpējās *DJ Nico*. Uz skatuves kāpa arī Amanda Anete Intsone, demonstrējot *Visual Vernacular* priekšnesumu. Noslēguma ceremonijā tika godināti arī spēļu labākie sportisti un pasniegtas medaļas.

Kopējā medaļu ieskaitē līdere bija Ukraina ar 60 medaļām. Tai sekoja Apvienotā Karaliste ar 27 medaļām un Itālija ar 16 medaļām.

Lepojamies ar mūsējiem!

Latvijas jaunieši no pirmajām Eiropas Nedzirdīgo jaunatnes spēlēm atgriezās ar divām bronzas medaļām un vērtīgu starptautisku sacensību pieredzi. Novēlam viņiem neatlaidību un panākumus turpmākajos startos! •

Teksts: Līga Kotova

Foto: LNS muzeja arhīvs

Teksts: Līga Kotova

REINHARDAM BĒRZIŅAM – 115

Reinhard Bērziņš darbā tipogrāfijā.

Šogad aprit 115 gadi kopš Reinharda Bērziņa dzimšanas. Viņš devis ieguldījumu Latvijas nedzirdīgo sabiedriskajā dzīvē. Reinhard Bērziņš dzimis 1911. gada 11. septembrī Mazstraupē (mūsdienās Straupe, Cēsu novads) kalēja ģimenē. Bērībā pēc pārciestas slimības viņš pilnībā zaudēja dzirdi, taču tas nekļuva par šķērslī izglītības un profesijas iegūšanai. Jau bērībā Reinhard Bērziņš aizrāvās ar grāmatām, tāpēc mācības Valmieras Nedzirdīgo skolā viņam paveicās viegli. Reinhard Bērziņš bija arī skatu pulciņa vecākais.

Pēc skolas beigšanas 1927. gadā Reinhard Bērziņš Rīgā apguva burtliču (speciālists tipogrāfijas burtu un citu iespaidzīmju salikšanā) arodu un vēlāk strādāja tipogrāfijā "Zeme" Valmierā. Viņš kļuva par Vidzemes Kurlmēmo biedrības priekšsēdētāju. Pēc viņa iniciatīvas biedrība sāka izdot žurnālu "Kurlmēmo Dzīve". Reinhard Bērziņš aktīvi iesaistījās nedzirdīgo sabiedriskajā dzīvē un veicināja tās attīstību. Pateicoties viņa

pūlēm, Valmieras skolas pagalmā tika uzstādīts nedzirdīgā tēlnieka Vilhelma Treija veidotais pieminēklis skolas dibinātājam Vīlipam Švēdem. 1936. gada 31. maijā Valmierā notika pirmā Nedzirdīgo diena Latvijā. To organizēja Vidzemes Kurlmēmo biedrība pēc Reinharda Bērziņa iniciatīvas.

Pēc Otrā pasaules kara Reinhard Bērziņš piedalījās Valmieras biedrības izveidē. No 1945. līdz 1950. gadam viņš strādāja par audzinātāju Valmieras Nedzirdīgo bērnu internātskolā, kļūstot par pirmo nedzirdīgo audzinātāju skolas vēsturē. 1952. gadā Reinhard Bērziņš pārcēlās uz Rīgu un turpināja darbu tipogrāfijā "Sovetskaja Latvija", strādājot par mašīnburtliču. Viņš bija augsti kvalificēts sava aroda meistars un viens no retajiem nedzirdīgajiem speciālistiem šajā profesijā Latvijā.

Kinomehāniķis pasākuma laikā demonstrē filmas biedrības biedriem.

Dzīves nogalē veselības problēmu dēļ Reinhardam pasliktinājās redze. Arī pēc vairākām operācijām viņš nezaudēja dzīvessparu un turpināja aktīvi darboties. Laikabiedri viņu atcerējās kā atsaucīgu, ziņošu un darbīgu cilvēku ar plašām interesēm un stipru raksturu. Reinhard Bērziņš aizgāja mūžībā 1983. gada 31. martā un ir apbedīts Smiltēnes kapos. ●

"ŠADA" HRONIKA: 35 GADU JUBILEJA UN PANĀKUMI ŠAHĀ

Augusts Rīgas Nedzirdīgo šaha un dambretes klubam "ŠaDa" bija notikumiem bagāts. Klubs atzīmēja 35 gadu jubileju, bet mēneša nogalē tā biedrs Artūrs Beitiks guva panākumus starptautiskā nedzirdīgo šaha turnīrā Igaunijā.

"ŠaDa" svin 35 gadu jubileju

8. augustā Rīgas Nedzirdīgo šaha un dambretes klubs "ŠaDa" neona minigolfa "Play4Score" telpās Rīgā atzīmēja savu 35 gadu jubileju. Pasākumā piedalījās kluba biedri un uzaicinātie viesi no citām nedzirdīgo sporta organizācijām – Nedzirdīgo sporta biedrības "Liepava", Nedzirdīgo interešu kluba "Zaļā paparde", sporta kluba "Nedzirdīgo bouldings", kā arī LNSF.

Dalībnieki draudzīgā gaisotnē sacentās neona minigolfā sieviešu un vīriešu konkurencē. Sieviešu konkurencē 1. vietu ieguva Ilze Jaunzeme, 2. vietu – Jekaterina Kutkova, bet 3. vietu – Jeļena Suslova. Vīriešu konkurencē 1. vietu ieguva Pāvels Isats, 2. vietu – Aivars Priedītis, bet 3. vietu – Dmitrijs Kļušņikovs. Uzvarētāji tika apbalvoti ar medaļām.

Svinīgajā daļā tika sniegts ieskats kluba 35 gadu vēsturē un stāstīts par notikumiem, kluba biedriem un sportistu sasniegumiem Latvijā, Eiropā un pasaulē. Tika noskatīts arī Starptautiskās Nedzirdīgo šaha komitejas (ICCD) videosveiciens. Kluba vadītāja Iveta Kraze pateicās "ŠaDa" biedriem un viesiem par klātbūtni, atbalstu un sadarbību.

35 gadi bijuši piepildīti ar sacensībām, draudzību, panākumiem un skaistiem kopā pavadītiem mirkļiem. Lai dzīvo "ŠaDa"!

Panākumi turnīrā Pērnāvā

No 28. līdz 30. augustam Pērnāvā, Igaunijā, notika starptautiskais nedzirdīgo šaha turnīrs "Paul Keres 110 Open", kurā piedalījās šahisti no Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Zviedrijas. Latviju turnīrā pārstāvēja Artūrs Beitiks no "ŠaDa" un Gunta Vazdiķe no Nedzirdīgo sporta biedrības "Liepava".

Artūrs Beitiks startēja veiksmīgi: individuālajā ātrspēlē (Rapid) viņš izcīnīja 2. vietu, jaukto komandu ātrspēlē kopā ar igauni Janeku Luhaēru (Janek Luhaäär) – 2. vietu, bet individuālajā zibensspēlē (Blitz) vīriešu konkurencē – 3. vietu. ●

SVEICAM OKTOBRA JUBILĀRUS!

Oktobris ir īsts rudens mēnesis – koku lapas iekrāsojas košās krāsās, dienas kļūst īsākas, bet daba pamazām gatavojas ziemas mieram. Sīrsnīgi sveicam visus oktobra jubilārus! Vēlam veselību, možu garu un spēku ikdienas gaitās. Izmantojiet skaistās rudens dienas pastaigām un dabas krāšņuma baudīšanai!

RĪGAS BIEDRĪBĀ

03.10. EDVĪNS ŠMITS

03.10. SANITA KALNIŅA

06.10. SVETLANA KALAŠNIKOVA

06.10. TURAIDS SOKOLOVS

07.10. AINĀRS OSMANIS

07.10. KRISTĪNE KABULE

16.10. VERA REIMERE

17.10. ANNA PASTARE

17.10. VLADIMIRS LAGUNOVS

18.10. ELITA KANIAVIENE

19.10. VALDEMĀRS VAIVADS

19.10. ANDRIS NIEDRE

28.10. JURIS GRUNDULIS

28.10. ELITA FELKERE

KURZEMES BIEDRĪBĀ

10.10. LONIJA HEIDEMANE

10.10. ĻUBOVA VĀCE

LATGALES BIEDRĪBĀ

06.10. JEĻENA SEMJONOVA

06.10. GENITA KRŪMIŅA

14.10. OLGA JAUNZEME

VIDZEMES BIEDRĪBĀ

10.10. IRENEJS PITERNIEKS

16.10. INGA MAURIŅA-JURKJĀNE

24.10. EDGARS DALKE

LĪDZJŪTĪBAS

Pēc smagas slimības pāragri mūžībā devies
mūsu "BMW Lion Club" ilggadējais biedrs

Viktors Ķuzis

(28.11.1995.–25.09.2026.)

Viktora smaids, entuziasms, apņēmība un patiesā aizrautība pret dzīvi vienmēr paliks mūsu atmiņās, mūsu sirdīs un arī mūsu BMW motoru rūkoņā. Kad atkal dosimies ceļā un ierūksies mūsu motori, kāda daļiņa no Viktora brauks kopā ar mums.

Mūžīgu ceļu Tev, Viktor!

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Viktora ģimenei, tuviniekiem un draugiem.

Biedrība "BMW Lion Club"

Viktora baltais BMW kolonnas priekšā.

*Tik pēkšņi mēs aizejam –
Tā, pēkšņi un pavisam,
Bez ceļa atpakaļ...*

/J. Ziemeļnieks/

Mūžības ceļā devies mūsu biedrs

Atis Upītis

(28.12.1992.–22.08.2026.)

*Izsakām visdziļāko līdzjūtību
tuviniekiem un draugiem.*

LNS Vidzemes RB

IEPAZĪŠANĀS

OSKARS KĻAVIŅŠ (55 gadi)

Dzīvo Rīgā, nesmēķē un alkoholu nelieto. Vēlas iepazīties ar saimniecisku dāmu vecumā no 55 līdz 70 gadiem, kura arī nesmēķē un nelieto alkoholu. Oskars ir gatavs pārcelties uz dzīvi laukos, labprāt iesaistīties saimniecības darbos un kopīgi rūpēties par māju un saimniecību.

Saziņa – SMS uz tālruni 25780892.